

POLITYKA REGIONALNA

Joanna Kudełko

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

UWARUNKOWANIA ROZWOJU REGIONALNEGO W ŚWIETLE ZAŁOŻEŃ EUROPEJSKIEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020

Wprowadzenie

Ze względu na fakt, że rozwój regionalny w Polsce w dużej części finansowany jest poprzez instrumenty europejskiej polityki spójności, bardzo istotne, z punktu widzenia polskich regionów, są założenia do realizacji polityki spójności Unii Europejskiej w okresie programowania 2014-2020.

W październiku 2011 roku Komisja Europejska przedłożyła do konsultacji tzw. pakiet legislacyjny polityki spójności na lata 2014-2020, składający się z projektów wielu rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady, regulujących politykę spójności i ustanawiających przepisy dotyczące poszczególnych funduszy Unii Europejskiej.

Na podstawie dotychczasowych prac legislacyjnych oraz wyników konsultacji krajów UE i prac nad poprawkami można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że polityka spójności realizowana w przyszłym okresie programowania będzie w dużym stopniu zbieżna z projektami Komisji Europejskiej, a dokonywane poprawki nie zmienią zasadniczo przedstawionych przez nią założeń.

Celem artykułu jest przedstawienie najistotniejszych założeń Komisji Europejskiej dotyczących realizacji polityki spójności w latach 2014-2020, a także wskazanie pożądaných, z punktu widzenia polskich regionów, kierunków polityki regionalnej.

1. Założenia dotyczące realizacji europejskiej polityki spójności w latach 2014-2020

Propozycje co do realizacji polityki spójności w latach 2014-2020 wskazują, że ewolucja tej polityki konsekwentnie podążać będzie w kierunku podjętym już w poprzednim okresie programowania, tj. odchodzeniu od polityki wyłącznie prowiryw-
nawczej na rzecz polityki prokonkurencyjnej. Priorytety planowanej w kolejnym okresie programowania polityki spójności jeszcze wyraźniej nawiązują do założeń strategii lizbońskiej z 2000 roku (zastąpionej później strategią „Europa 2020”).

Założeniem strategii „Europa 2020”¹ jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który ma być: inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje; zrównoważony – dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i konkurencyjnego przemysłu oraz sprzyjający włączeniu społecznemu – ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa. W nawiązaniu do powyższych przesłanek ustalono najważniejsze obszary zainteresowania polityki spójności, które koncentrować się będą na zwiększaniu innowacyjności, w tym także małych i średnich przedsiębiorstw; promowaniu zatrudnienia i integracji społecznej; usprawnieniu transportu oraz zwiększaniu wydajności energetycznej i wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii². Postanowienia dotyczące nowej polityki spójności podyktowane były zmieniającymi się uwarunkowaniami gospodarowania, w tym kryzysem gospodarczym i poszukiwaniem sposobów wyjścia z niego, aby Europa mogła wrócić na ścieżkę rozwoju.

W perspektywie 2014-2020 polityka spójności nadal pozostanie jedną z najważniejszych polityk UE. W projekcie budżetu UE na lata 2014-2020 założono przeznaczenie na jej realizację 376 mld EUR, co stanowi ok. 37 % całego planowanego budżetu UE. Dla porównania w okresie programowania 2007-2013 budżet polityki spójności wynosił 308 mld EUR (w cenach z 2004 roku).

Planowany sposób rozdysponowania dostępnych środków wskazuje na większe ukierunkowanie na wsparcie regionów, przy czym regiony europejskie

¹ Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Komunikat Komisji Europejskiej, Bruksela, 3.03.2010.

² Informacje na podstawie Wniosku Komisji ws.: Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006, KOM(2011) 615 wersja ostateczna, 2011/0276 (COD), Bruksela, 6.10.2011.

podzielono na trzy kategorie według kryterium osiągniętego poziomu rozwoju, mierzonego wartością PKB *per capita*, dla których obowiązywać będą odmiennie ustalenia i poziomy finansowania, tj. regiony słabiej rozwinięte (PKB *per capita* poniżej 75% średniej UE27), regiony w fazie przejściowej (PKB *per capita* między 75% a 90% średniej UE27) i regiony lepiej rozwinięte (PKB *per capita* powyżej 90% średniej UE27).

W porównaniu z poprzednim okresem programowania wprowadzono nową kategorię – regiony w fazie przejściowej – aby umożliwić regionom o średnim poziomie rozwoju płynne przejście z kategorii regionu słabiej rozwiniętego do lepiej rozwiniętego.

Wszystkie polskie regiony, poza mazowieckim, znajdują się w grupie regionów słabiej rozwiniętych. Natomiast województwo mazowieckie, które po przekroczeniu granicznego wskaźnika 75% średniej unijnej pod względem PKB na jednego mieszkańca wyszło już z grupy regionów najslabiej rozwiniętych, zakwalifikowane zostanie do kategorii regionów w fazie przejściowej.

Wszystkie wyróżnione kategorie regionów będą korzystały ze wsparcia oferowanego w ramach funduszy strukturalnych, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), a także Funduszu Spójności (FS) (tabela 1). W ramach funduszy strukturalnych wsparcie finansowe przeznaczone na wszystkie kategorie regionów wyniesie 254,7 mld EUR, tj. 67,7% całości środków polityki spójności, przy czym największa część (162,6 mld EUR) trafi do grupy regionów najslabiej rozwiniętych, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje kwotę 1364,1 EUR, zaś do regionów o średnim poziomie rozwoju oraz najbardziej rozwiniętych – odpowiednio 39,0 mld EUR, (tj. 538,7 EUR na mieszkańca) i 53,1 mld EUR, (czyli 172,9 EUR na mieszkańca). W finansowaniu regionów określony został minimalny udział EFS, który dla regionów słabo rozwiniętych wytyczono na poziomie 25%, dla średnio zaawansowanych w rozwoju – 40%, a dla najlepiej rozwiniętych – 50%.

Tabela 1

Planowany podział środków polityki spójności na lata 2014-2020

Wyszczególnienie	Wartość planowanych środków (w mld EUR)*	Udział w całości finansowania polityki spójności (w %)	Minimalny wkład EFS	
			udział w całości dofinansowania (w %)	wartość wkładu (w mld EUR)
1	2	3	4	5
Fundusz Spójności	68,7	18,3	x	x
Regiony mniej rozwinięte	162,6	43,2	25	40,7
Regiony w fazie przejściowej	39,0	10,4	40	15,6
Regiony bardziej rozwinięte	53,1	14,1	52	27,6

cd. tabeli 1

1	2	3	4	5
Europejska Współpraca Terytorialna	11,7	3,1	x	x
Regiony najbardziej peryferyjne i obszary słabo zaludnione	0,9	0,2	x	x
Instrument „Łącząc Europę”	40,0	10,6	x	x
Razem	376	100,0	x	83,9

* kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Źródło: Wniosek Komisji ws.: Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006, KOM(2011) 615 wersja ostateczna, 2011/0276 (COD), Bruksela, 6.10.2011.

Ważnym założeniem przyszłej polityki spójności jest większa niż dotychczas koncentracja tematyczna podejmowanych działań. Ambicją Komisji Europejskiej jest ułatwienie realizacji polityki spójności w nadchodzącym okresie programowania poprzez koncentrację na mniejszej liczbie priorytetów i uproszczenie zasad przyznawanej pomocy. W stosunku do poprzedniego okresu programowania zmniejszono liczbę celów do dwóch, a zadania polityki spójności zgrupowano pomiędzy:

- Cel – Inwestycje w rozwój gospodarczy i wzrost zatrudnienia – wokół którego skupione są prawie wszystkie wyróżnione wcześniej kategorie wsparcia, poza współpracą terytorialną. Cel ten jest wiodący i skupia 96,9% środków polityki spójności (tj. 364,3 mld EUR) i wykorzystuje środki EFRR, EFS i FS.
- Cel – Europejska współpraca terytorialna – na który przeznaczają się środki z EFRR w wysokości 11,7 mld EUR, co stanowi 3,1% całości puli polityki spójności.

Koncentracja tematyczna wprowadzona została po to, by preferować działania przynoszące największą wartość dodaną w odniesieniu do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Przejawia się ona w wyraźnym określeniu konkretnych priorytetów, na działania w obrębie których mogą być przeznaczane środki z funduszy strukturalnych. Lista tzw. celów tematycznych dotyczących zakresu wsparcia z EFRR obejmuje następujące priorytety inwestycyjne³:

³ Informacje na podstawie Wniosku Komisji Europejskiej ws. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006, KOM(2011) 614 wersja ostateczna, 2011/0275 (COD), Bruksela, 6.10.2011.

- wzmocnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji,
- zwiększanie dostępu do technologii informatyczno-komunikacyjnych (TIK)⁴, ich wykorzystywania i jakości,
- zwiększanie konkurencyjności MŚP,
- wspieranie transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach,
- promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem,
- ochrona środowiska i promowanie efektywnego gospodarowania zasobami,
- promowanie transportu zorganizowanego z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju,
- promowanie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników,
- promowanie włączenia społecznego i walka z ubóstwem,
- inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej,
- zwiększanie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej.

Polska na realizację polityki spójności w latach 2004-2020 otrzyma z budżetu Unii Europejskiej 72,9 mld EUR. Będzie to zatem nieco większa kwota niż w okresie programowania 2007-2013. Przyznane środki będą przeznaczone na współfinansowanie zadań w ramach realizacji krajowych programów operacyjnych (PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura Zrównoważonego Rozwoju, PO Wiedza – Edukacja – Rozwój, PO Polska Cyfrowa, PO Rozwój Polski Wschodniej, Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Rybactwo i Morze) oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego nie podało jeszcze proponowanych alokacji środków finansowych przypadających na poszczególne programy operacyjne.

2. Uwagi dotyczące pożądaných kierunków realizacji polityki regionalnej

Nie ulega wątpliwości, że z punktu widzenia polskich regionów kontynuacja realizacji polityki spójności w kolejnym okresie programowania jest niezmiernie ważna. Stwarza to dla nich możliwość dofinansowania działań rozwojowych z budżetu Unii Europejskiej. Dlatego niezmiernie istotne jest, aby w okresie pro-

⁴ Wyjątek stanowią regiony bardziej rozwinięte, w których z EFRR nie będą wspierane inwestycje w infrastrukturę zapewniającą podstawowe usługi w dziedzinie środowiska, transportu oraz TIK.

gramowania europejskiej polityki spójności po 2013 roku polskie regiony otrzymywały wsparcie na podobnym, nie mniejszym poziomie niż obecnie.

Bardzo ważne jest, że wsparcie dla Polski ze strony funduszy unijnych będzie kontynuowane na podobnym poziomie, jak w obecnym okresie programowania, mimo artykułowanej niechęci najbogatszych członków Unii Europejskiej do partycypowania w finansowaniu rozwoju regionów słabszych.

Chociaż głównymi beneficjentami instrumentów finansowych polityki spójności są regiony państw słabiej rozwiniętych, to jej realizacja leży w interesie całej Wspólnoty. Nie można zapominać, że nadmierne zróżnicowanie przestrzenne stwarza negatywne konsekwencje zarówno dla biednych, jak i dla bogatych jednostek. Negatywne konsekwencje dysproporcji rozwojowych dla słabszych jednostek są oczywiste. Oznaczają dla nich niższy poziom rozwoju i gorszą jakość życia. Ale także bogate kraje i regiony, aby podtrzymywać swoją dynamikę wzrostu, potrzebują partnerów do długotrwałej współpracy gospodarczej i przez to dalszego rozwoju⁵. Słabiej rozwinięte gospodarki dają im bowiem możliwość rozszerzania rynków zbytu dla ich dóbr, usług, technologii oraz rozprzestrzeniania działalności ich przedsiębiorstw poprzez możliwości dokonywania nowych inwestycji, a tym samym osiągnięcia wysokich korzyści ekonomicznych i napędzania koniunktury gospodarczej.

Z punktu widzenia polskich regionów negatywnie należy ocenić fakt, że polityka regionalna w Polsce została zdominowana przez europejską politykę spójności. Wynika to przede wszystkim z możliwości korzystania z europejskich funduszy wspierających rozwój regionów, uwarunkowanej realizowaniem priorytetów europejskiej polityki spójności. Już w obecnym okresie programowania, na lata 2007-2013, daje się to wyraźnie zauważyć, zarówno w sferze programowania, jak i finansowania działań rozwojowych. W ogólnej kwocie środków przeznaczanych na zadania rozwojowe regionów, w tym inwestycyjne, udział środków krajowych i własnych jednostek samorządu terytorialnego jest niewielki⁶.

W przyszłym okresie tendencja ta może się jeszcze bardziej nasilać. Sprzyjać temu będą bardzo wyraźnie określone konkretne wskazania Komisji Europejskiej co do priorytetów, na które mogą być wydatkowane środki funduszy unijnych. Jest to znaczące ograniczenie dla polityki rozwoju realizowanej w pol-

⁵ J. Kudelko, Rola europejskiej polityki spójności w krajowej i regionalnej polityce rozwoju, w: Jaka polityka spójności po 2013 r., red. M. Klamut, E. Szostak, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2010.

⁶ J. Kudelko, P. Klimczak, Finansowanie strategii rozwoju województwa podkarpackiego, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 863, Kraków 2011.

szych regionach. Należy przyznać rację A. Niedoszewskiej⁷, która twierdzi, że szczegółowe wskazania poprzez działania kluczowe, co w ramach poszczególnych celów tematycznych może zostać wsparte funduszami unijnymi, znacznie ogranicza samodzielność regionów w kwestii decydowania o rodzaju działań, jakie chcą realizować stosownie do własnych problemów i potrzeb. Może to skutkować wydatkowaniem środków nie ze względu na zidentyfikowane na danym terytorium potrzeby, ale ze względu na możliwość uzyskania wsparcia.

Z drugiej strony jednak, z punktu widzenia Komisji Europejskiej, ustanawianie wymogów co do przyjmowania działań kluczowych w ramach realizacji polityki spójności jest jak najbardziej zrozumiałe. Polityka spójności wiąże się bezpośrednio lub pośrednio z większością działań podejmowanych w zakresie polityki rozwoju społeczno-gospodarczego na wszystkich szczeblach (krajowym, regionalnym i lokalnym). Z racji szerokiego spektrum aspektów, jakimi się zajmuje, a także ogromnej ilości różnorodnych układów przestrzennych (niejednakowych pod względem poziomu rozwoju), jakich dotyczy, europejska polityka spójności w swoich wytycznych musi zakładać pewien stopień ogólności. Nie jest możliwe, aby na tak wysokim poziomie ogólności udało się wyznaczyć priorytety, które dokładnie odpowiadałyby celom i potrzebom rozwojowym wszystkich regionów europejskich.

Zatem przyczyna nadmiernego uzależnienia się od europejskiej polityki spójności leży raczej po stronie krajów i regionów beneficjentów. Komisja Europejska nie stawia żadnych zakazów odnośnie do tego, aby równolegle realizować własne specyficzne cele. To, że w przypadku polskich regionów tak się nie dzieje, wiąże się ze słabością ekonomiczną i finansową poszczególnych regionów i państwa, przejawiającą się brakiem środków finansowych na dodatkowe działania i inwestycje, uznane za ważne i potrzebne w poszczególnych jednostkach terytorialnych.

Wobec faktu, że jednym z najpoważniejszych problemów utrudniających rozwój regionów słabiej rozwiniętych są skromne środki finansowe, które mogą zostać przeznaczone na ten cel, należałoby się zastanowić nad możliwościami większego ich wygospodarowania. Ważnym potencjalnym źródłem inwestowania na rzecz rozwoju regionalnego są środki podmiotów prywatnych. Jednakże uczestnictwo podmiotów prywatnych w procesach inwestycyjnych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego lub w jakiegokolwiek innej formie jest kwestią nie tyle ich możliwości, co woli. Nie ma żadnych wskazań w dokumentach legi-

⁷ A. Niedożewska, Ekspertyza dotycząca programowania strategicznego oraz koncentracji tematycznej w ramach polityki spójności 2014-2020, Warszawa, www.mrr.gov.pl.

slacyjnych ani programowych odnośnie do obowiązku przedsiębiorstw prywatnych w partycypacji w realizacji działań rozwojowych, objętych strategią regionów, oprócz ogólnikowych założeń, sprowadzających się do konstatacji, że udział ten powinien być większy niż dotychczas. Zapewne przyczyną tego jest także fakt, że narzucanie obligatoryjnych rozwiązań w tym zakresie byłoby postrzegane jako ograniczanie swobody działalności przedsiębiorstw. Istotną kwestią jest zatem podjęcie polityki sprzyjającej zachęcaniu przedsiębiorstw prywatnych do partycypowania w realizacji strategii rozwoju regionów. Wprawdzie nie jest rzeczą prostą zmotywowanie podmiotów prywatnych do uczestnictwa w działaniach rozwojowych w regionie, jednakże władze samorządowe powinny dołożyć wszelkich starań, aby zachęcić przedsiębiorstwa prywatne do współpracy w tym zakresie, a także do dokonywania inwestycji w dziedzinach preferowanych w strategii rozwoju województwa, oczywiście w ramach dostępnych instrumentów oddziaływania, o charakterze zachęt, np. w formie zwolnień podatkowych czy też oferowania innego rodzaju przywilejów.

W celu zapewnienia większej skuteczności i efektywności polityki regionalnej zakłada się przyjęcie modelu większej decentralizacji, polegającego na przekazywaniu samorządom większych niż dotychczas kompetencji, a co za tym idzie także środków finansowych, co ma gwarantować zwiększenie roli samorządów wojewódzkich jako kluczowych podmiotów realizacji polityki regionalnej. Na pewno konieczne jest dokonanie zmiany w kierunku zwiększania puli dochodów własnych wszystkich szczebli samorządów terytorialnych. Ale większa decentralizacja nie powinna być rozumiana jako „przerzucanie” większości obowiązków i odpowiedzialności na regionalne władze samorządowe i pozbawienie ich pomocy i wsparcia ze strony państwa, ponieważ po pierwsze nie są one w stanie sprostać wszystkim zadaniom, a po drugie niektóre zadania związane z tworzeniem uwarunkowań rozwoju regionalnego wychodzą poza zakres ich kompetencji.

W dalszym ciągu zatem, szczególnie w stosunku do regionów słabo rozwiniętych, powinno być kierowane duże wsparcie zewnętrzne ze strony podmiotów krajowych, jak i europejskich. Regiony słabo rozwinięte nie są w stanie, przynajmniej w krótkim okresie, wygenerować wystarczająco silnych impulsów rozwojowych bez wsparcia zewnętrznego.

Wydaje się, że na szczeblu krajowym brak jest spójnego programu działań w zakresie polityki regionalnej. Obowiązuje wprawdzie Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego⁸, nie zawiera ona jednak szczegółowych zaleceń co do dzia-

⁸ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 13 lipca 2010.

łań o charakterze rodzajowych przedsięwzięć polityki regionalnej. W myśl jej zapisów, dokumentem określającym wkład strony rządowej w realizację działań rozwojowych w regionach w okresie po 2013 roku ma być kontrakt terytorialny. Koncepcja kontraktu terytorialnego zakłada, że będzie on umową między władzami centralnymi a regionalnymi władzami samorządowymi, określającą zakres koordynacji działań publicznych i interwencji różnych ministerstw i innych podmiotów publicznych na poziomie regionalnym. Nie określono jednak dokładnie zakresu działań obejmowanych kontraktem, ograniczając się do dość ogólnikowego stwierdzenia o ich kluczowym znaczeniu dla rozwoju regionu z punktu widzenia rządu i władz samorządowych. Nie ma też informacji ani w tym, ani żadnym innym oficjalnym dokumencie o zasadach finansowania kontraktów terytorialnych, w szczególności wysokości udziału krajowego.

Podsumowanie

Realizacja polityki spójności stanowi dużą szansę dla rozwoju polskich regionów. Mimo zastrzeżeń co do efektywności prowadzonej polityki i niesatysfakcjonujących jej skutków, przejawiających się we wciąż znacznych różnicowaniach regionalnych, nie można kwestionować bezwzględnej konieczności i przydatności prowadzenia polityki spójności w kolejnym okresie programowania. Proces niwelowania różnicowań jest bardzo długotrwały i nie można oczekiwać w tym względzie szybkich efektów. Poza tym należy mieć świadomość, że całkowite zniwelowanie różnicowań jest po prostu niemożliwe. Założonym oczekiwaniem celem polityki spójności nie może być unifikacja przestrzeni i całkowite zatarcie wszelkich różnic pomiędzy poszczególnymi terytoriami Unii Europejskiej, bo byłoby to z jednej strony nierealne, a z drugiej niecelowe. Nadzającym celem powinno być stworzenie szansy rozwoju każdemu regionowi, stosownie do jego możliwości i uwarunkowań, oraz poprawa perspektyw rozwojowych poszczególnych mieszkańców różnych regionów Unii Europejskiej, przy wykorzystaniu mocnych stron, atutów i możliwości danej jednostki terytorialnej (także napływających ze strony otoczenia zewnętrznego) i przy zastosowaniu instrumentów efektywnego wsparcia ze strony państwa i Unii Europejskiej.

Literatura

Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Komunikat Komisji Europejskiej, Bruksela, 3.03.2010.

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 13 lipca 2010.
- Kudelko J., Rola europejskiej polityki spójności w krajowej i regionalnej polityce rozwoju, w: Jaka polityka spójności po 2013 r., red. M. Klamut, E. Szostak, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2010.
- Kudelko J., Klimczak P., Finansowanie strategii rozwoju województwa podkarpackiego, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 863, Kraków 2011.
- Niedoszevska A., Ekspertyza dotycząca programowania strategicznego oraz koncentracji tematycznej w ramach polityki spójności 2014-2020, Warszawa, www.mrr.gov.pl.
- Wniosek Komisji Europejskiej ws. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006, KOM(2011) 615 wersja ostateczna, 2011/0276 (COD), Bruksela, 6.10.2011.
- Wniosek Komisji Europejskiej ws. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006, KOM(2011) 614 wersja ostateczna, 2011/0275 (COD), Bruksela, 6.10.2011.

DEVELOPMENTAL CONDITIONS OF REGION SINE THE CONTEXT OF THE ASSUMPTION OF EUROPEAN COHESION POLICY FOR THE PERIOD 2014-2020

Summary

The article discuss the objectives of European cohesion policy for the period 2014-2020. The article next presents the trends which are required in terms of stimulating the development of polish regions in the future.

Regional policy in Poland is dominated by European cohesion policy. Most of the funds which finance investment projects in the regions come from the EU budget, despite the fact that European cohesion policy is supposed to be complementary, and not dominant, in relation to national policies. The challenge of Polish regional policy is to develop the kind of operating model in which participation of the country and regional governments in decision-making and financial matters is dominant.